

זבחים נג

עניין: מזבח אוכל

בחלקו של יהודה

מהר"ל ח"א

מזבח היה אוכל וכו'. יש לך לדעת כי בנימין הוא האחרון בשבטים, ויהודה הוא הראשון. אע"ג שראובן היה בכור, מ"מ כתיב (שופטים א') יהודה יעלה בתחלה והוא ראש בכל מקום, ולפיכך נחשב יהודה ראשון. והיה דגל יהודה במזרח והוא תחלה, ובנימין היה במערב שהוא האחרון, כשם שנקרא מזרח קדמה. ואע"ג שדגל דן צפוני מאסף כל המחנות, דבר זה ענין אחר שדן היה מאסף כל המחנות, אבל לענין הרוחות, נחשב בנימין אחרון כשם שהוא אחרון בשבטים.

ומפני כי ההתחלה והתכלית יש להן המעלה כאשר ידוע, כי ההתחלה יש לו חשיבות בפני עצמו, והתכלית יש לו חשיבות בפני עצמו. ומפני כך יש לדעת כי א"י שהיא באמצע העולם, והארץ שהיא כדורית מתקשר ההתחלה עם הסוף, ולכך היה גבול יהודה שהוא התחלה ובנימין הוא הסוף מתחברים ביחד בא"י, והיה בחלק יהודה שהוא התחלה מקצת מן המקדש, ובחלק בנימין מקצת, רק בשביל כי התכלית שהוא השלמה יותר ראוי לקדושה, לכך היה עיקר המקדש בחלק בנימין.

וזה שאמר שהיה רצועה יוצאה מחלקו של יהודה לחלקו של בנימין, מפני שצריך שיהיה מתקשר זה בזה לגמרי, ואי אפשר רק אם רצועה יוצאת מחלקו של יהודה לחלק של בנימין. ואמר שהיה

מהרש"א ח"א

כדמסקי הכא בחסגסגסגסג יתבני מדבחה ולפי הטעם דכחך כהונה לחוד וכחך מלכות לחוד ולכך המקדש שהוא כחך כהונה לא היה בחלק יהודה אשר לו המלוכה אבל לשכת הגזית ששם המשפט היה בחלקו כמ"ש י' מלך במשפט יעמיד ארץ וז"ש שלא היה אותה אמה שאין לה יסוד בחלקו של טורף שהוא בנימין שנאמר ביה זאב יטרף כיון דלא נמשכה מלכותו של שאל דימה אותו לזאב שהוא טורף כדאמרין סוף פ"ק דבבא קמא י"א אבל יהודה שמלכות בית דוד נמשכה דימה אותו לארי שהוא דורס והוא מלך בחיות וכיון שהמזבח שהוא כחך כהונה אינו ראוי להיות במקום מלכות ע"כ אותה אמה שלא היה בחלקו של טורף אלא בחלקו של דורס לא היה לו יסוד ודו"ק: ודיה בנימין הצדיק מצטרף עליה בב"י יום לנבואה וכו'.

בן יהוידע

שם. רשעה היתה יולאה מחלקו של יהודה ונכנסת בחלקו של בנימין. י"ל כשחלקו את א"י לשבטים, מה ראו להכניס ליהודה רשעה אחת בחלקו של בנימין, דהא ודאי אין דרך לעשות חלוקה מעורבת בעקלחון, ובפרט כי כל חלוקה היא גדולה מאד, ארץ רחבת ידים, מה ראו על ככה להכניס אמה אחת או שתיים לאחד בגבול חבירו. ונ"ל ב"ד כי מחלקי הארץ היו נביאים בעלי רוח"ק, והמה ידעו ששם בחלקו של בנימין יהיה בהמ"ק, ומקום המזבח ששם נעקד יחזקאל אע"ה, והמה לפי ברוך"ק שאברהם אע"ה אחר עקידת יחזקאל נחנצא שיהיה ליהודה חלק במקום המזבח ששם נעקד יחזקאל אע"ה, יען דכתיב ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, נמצא קראו יראה שהוא בהפוך אהיון אריה, והיינו לומר מי שנדמה לאריה יש לו חלק ונחלה כאן, ולכך אש של מעלה היתה רבולה ע"ג מזבח בבית ראשון דוגמת אריה מפני שהיה נמשל לאריה יש לו חלק שם, ולכן הוכרחו מחלקי הארץ לתת רשעה ליהודה בחלקו של בנימין במקום המזבח כדי לקיים דבר זה, וענין זה רמזו יעקב אע"ה בצרכותיו ליהודה, דכתיב גור אריה יהודה מטרף בני עליה כרע רבן כאריה וכלביו מי יקימנו, והיינו גור לשון גירה, ר"ל השכון במקום שיש בו לורח אריה ששם אש של מעלה רובלת דוגמת אריה, מטרף בני בנימין שהיה חוסף לבלוע הרשעה שלך, עליה שנלחם ונחנצרה, ולא היה יכול לבלעה כי נתן ה' חלק מחלקי הארץ לעשות לך רשעה שם במקום המזבח, כרע בבית ראשון רבן בבית שני, ואח"כ יהיה כארי וכלביו בבית שלישי, כי מדת מי שה"ס בינה עלאה יקימנו קימה שלימה: